

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2024 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **R. S.**,
sprawcy czynów zabronionych z art. 190 § 1 k.k. i in.
co do których postępowanie karne umorzono na
podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia 26 marca 2024 r., sygn. IV Ka 84/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich
z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. II K 568/20,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć R. S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od R. S. na rzecz oskarżycieli posiłkowych A. L. i M. L. kwoty po 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) – tytułem poniesionych przez nich niezbędnych wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru w postępowaniu kasacyjnym.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. II K 568/20 na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzono postępowanie karne przeciwko R. S. sprawcy czynów zabronionych z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., z art. 197 § 1 k.k., z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. oraz z art. 288 § 1 k.k., orzekając jednocześnie wobec niego środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym (art. 93a § 1 pkt 4 k.k. w zw. z art. 93b § 1, § 3 i § 5 k.k. w zw. z art. 93c pkt 1 k.k. w zw. z art. 93g § 1 k.k.), a także rozstrzygając w przedmiocie kosztów pomocy prawnej, udzielonej oskarżonemu z urzędu, wydatków poniesionych przez oskarżycieli posiłkowych w związku z ustanowieniem pełnomocników z wyboru oraz kosztów procesu.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonego, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 26 marca 2024 r., sygn. IV Ka 84/24 utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim kasację na korzyść R. S. wywiódł jego obrońca, zaskarżając orzeczenie w całości i podnosząc zarzut „obrazy przepisów postępowania poprzez uchybienie treści art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności polegające na rozpoznaniu apelacji oskarżonego przez nienależycie obsadzony skład sądu, w którym to składzie znajdował się sędzia delegowany do pełnienia obowiązków w Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wlkp. bez podstawy prawnej upoważniającej do dokonania takiej delegacji, a co stanowi bezwzględną przesłankę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.”.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim. Jednocześnie wniósł o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu

Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 30 listopada 2023 r. do czasu rozstrzygnięcia kasacji.

W odpowiedziach na kasację tak prokurator Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Krajeńskich, jak i pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych A. L. i M. L., wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Jednocześnie pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych wniósł o zasądzenie od R. S. na rzecz oskarżycieli posiłkowych kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę R. S. okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co uzasadniało jej rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k.

Jedyny zarzut kasacyjny wskazany przez autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia, odnoszący się do zmateriowania się w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (nawiązujący do wystąpienia w sprawie uchybienia, o którym mowa w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), okazał się bowiem bezzasadny w stopniu oczywistym.

Skarżący wywodził istnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej jako nienależytej obsady sądu, z faktu, iż w komplecie orzekającym Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim, który wydał wyrok utrzymujący w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. II K 568/20, zasiadał Sędzia Sądu Rejonowego w Słubicach X. Y., delegowany do pełnienia obowiązków w Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim na czas pełnienia funkcji prezesa tego Sądu. Powołując się na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2021 r. wydanego w sprawie V KS 24/21 skarżący wskazał, że cyt.: „(...) delegowanie sędziego X. Y. do pełnienia czynności w Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wlkp. nastąpiło w sposób wadliwy. Delegowanie to nastąpiło bowiem do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym od 29 listopada 2017 r. na czas pełnienia funkcji prezesa Sądu Okręgowego”. Powołując się dodatkowo na przepis art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, traktujący o istnieniu w sądownictwie powszechnym tylko dwóch rodzajów delegowania sędziego za jego zgodą - "na czas określony,

nie dłuższy niż 2 lata" i "na czas nieokreślony", treść delegacji sędziego X. Y. skarżący uznał za niepozwalającą żadną miarą zakwalifikować jej ani do pierwszej, ani do drugiej kategorii, a jako takiej nieznaney polskiemu prawu i niemogącej wywołać skutków prawnych, co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, tj. wyroku z dnia 25 maja 2021 r., IV KK 70/21.

Jak trafnie jednak zauważył prokurator w odpowiedzi na kasację, skarżący w uzasadnieniu kasacji przytacza jedynie tezę wybranego przez siebie orzeczenia Sądu Najwyższego, nie zestawiając jej z całokształtem stanowiska Sądu Najwyższego w tym zakresie. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, zgodnie z którym fakt udziału w składzie orzekającym sędziego delegowanego na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 u.s.p. nie może być samodzielną podstawą do stwierdzenia, że sąd nie był należycie obsadzony (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2022 r., II KK 185/22, Lex nr 3448395). Ewentualne stwierdzenie zaistnienia przedmiotowego uchybienia powinno być poprzedzone ustaleniem innych jeszcze okoliczności, które łącznie z faktem delegowania sędziego, mogą przemawiać za przyjęciem, że doszło do uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Nie można zatem przyjąć *a priori*, że każdy sędzia delegowany za jego zgodą przez Ministra Sprawiedliwości nie spełnia wymogu niezawisłości i bezstronności, oraz że w każdym przypadku - bez względu na okoliczności - występuje wówczas bezwzględna przyczyna odwoławcza. Prawdą jest, że naruszenie prawa do niezawisłości i bezstronności sądu może być związane z faktem delegacji sędziego za jego zgodą przez Ministra Sprawiedliwości. Musi ono jednak wynikać nie tyle z samego faktu delegacji, ale również z okoliczności z nią związanych albo równocześnie występujących, wykazujących brak bezstronności albo podważających ją w sposób obiektywny. Oznacza to, że wnioskujący zobowiązany był do wykazania, że doszło w niniejszej sprawie do przełamania domniemania bezstronności i niezawisłości (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2024 r., II KO 43/24, LEX nr 3727768).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że skarżący w żadnym miejscu kasacji nie wykazał, że w sprawie doszło do naruszenia domniemania niezawisłości i bezstronności, powołując jedynie fakt

„wadliwej” delegacji sędziego X. Y. i to złożonej w innej sprawie, której dotyczy przywołane przez skarżącego w uzasadnieniu kasacji orzeczenie, tj. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2021 r. wydany w sprawie V KS 24/21. W przedmiotowej sprawie, delegacja sędziego X. Y. (k. 31 akt SN) nie zawiera sugerowanych przez skarżącego zapisów. W tej sytuacji, skoro skarżący ani nie wskazał *in concreto* aby sędzia X. Y. nie spełnił w toku postępowania odwoławczego standardu niezawisłości i bezstronności, ani nie wykazał jakiegokolwiek wpływu na rzetelność procesu ocenianą przez pryzmat dochowania tych standardów, ponadto powołał się na delegację, która nie odnosi się do przedmiotowej sprawy, to niemożliwe jest przyjęcie zaistnienia na wskazanym etapie postępowania uchybienia określonego w art. 439 §1 pkt 2 k.p.k.

Z tych powodów Sąd Najwyższy oddalił kasację wniesioną przez obrońcę jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążył R. S.. W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia (art. 532 § 1 k.p.k.), stało się bezprzedmiotowe.

[J.J.]

r.g.